Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools

Suchittra Chokcharoen[1] and Taweesil Koolnaphadol[2]
[1]M.Ed., Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand
[2]Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand
[1]E-mail: sc.chokcharoen@gmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0003-6572-3955
[2]Email: taweesil@swu.ac.th, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0001-0249-2921
Received 16/09/2025 Revised 13/10/2025 Accepted 20/11/2025

Abstract

Background and Aims: The purposes of this research were: (1) to examine the levels of school safety, learning environment, and students' safety behavior in primary schools; (2) to study the relationship between school safety, learning environment, and students' safety behavior in primary schools; (3) to study how school safety influences the learning environment and students' safety behavior in primary schools.

Methodology: The study sample consisted of 320 teachers from primary schools under the Pathumthani District 1 Educational Service Area Office, selected using Krejcie and Morgan's table. Data were collected using a 5-point Likert scale questionnaire divided into four sections, with a content validity index ranging from 0.60 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.979. Data analysis included mean, percentage, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis with stepwise selection.

Results: (1) overall school safety and students' safety behavior were rated at a high level, whereas the learning environment was rated at the highest level; (2) school safety correlated strongly with the learning environment (r = .824) and students' safety behavior (r = .769); and (3) school safety significantly predicted 68.30% and 60.90% of the variance, respectively.

Conclusion: School safety significantly predicted 68.30% of the variance in the learning environment, with building and facility safety having the greatest impact, and 60.90% of the variance in students' safety behavior, with protection from violence and all forms of abuse being the strongest predictor. However, the aspect of risk reduction and disaster recovery in schools showed no statistically significant effect.

Keywords: School Safety; Learning Environment; Students' Safety Behavior

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

ความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

สุจิตรา โชคเจริญ[1] และทวีศิลป์ กุลนภาดล[2]
[1]กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
[2]คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาผลของความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 320 คน โดยกำหนดจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (1970) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert rating scales) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .979 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัย: 1) ระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ระดับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (r = .824) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน (r= .769) และ 3) ความปลอดภัยในสถานศึกษาสามารถพยากรณ์สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 68.30 และสามารถพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 60.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: ความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 68.30 โดยด้านที่ส่งผลสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา และความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 60.90 โดยด้านที่ส่งผลสูงสุด คือ ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติในสถานศึกษาไม่พบผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความปลอดภัยในสถานศึกษา; สภาพแวดล้อมการเรียนรู้; พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน

บทนำ

จากสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงและสภาพสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเสี่ยงและอันตรายแก่เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากการที่เด็กและเยาวชนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการและการศึกษาที่เหมาะสมตามช่วงวัยของเด็กอย่างยิ่ง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา

Citation: Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลัก โดยได้กำหนดประเด็นด้านความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติซึ่งในปัจจุบันภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น อาทิ ความรุนแรงในรูปแบบของยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงให้ความสำคัญต่อความคุ้มครองป้องกันแก่นักเรียนทุกคนให้มีความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงได้มีการกำหนดนโยบาย Quick Win 7 วาระเร่งด่วน ข้อที่ 1 ความปลอดภัยของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการมองเห็นภัยที่เกิดแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่เกิดขึ้นซ้ำและส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจในหลายปีที่ผ่านมา เช่น ภัยจากการคุกคามทางเพศ ภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และสวัสดิภาพชีวิตของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบสถานศึกษาในพื้นที่ของจังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย ทั้งภัยจากธรรมชาติเนื่องจากปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และบริบทสภาพชุมชนโดยรอบสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตรและนิคมอุตสาหกรรม ทำให้สถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาวะเสี่ยงต่ออุบัติเหตุและอุบัติภัย ทั้งอันตรายที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษอันเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม และอันตรายที่เกิดจากสภาพสังคมชุมชนที่แออัดและมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น อันตรายจากคนแปลกหน้า การล่วงละเมิดทางเพศ สิ่งเสพติด เป็นต้น รวมถึงอุบัติเหตุจากการคมนาคมขนส่งในเขตพื้นที่เมือง

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่ามีการรายงานข่าวเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ทั้งอัตรายที่เกิดจากโครงสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานศึกษา โดยสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัวรายงานว่าแต่ละปีมีเด็กได้รับบาดเจ็บจากสนามเด็กเล่นไม่ต่ำกว่า 34,000 คน ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการเล่นที่ผิดวิธี ประมาท ขาดการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเครื่องเล่นล้มทับเพราะติดตั้งผิดวิธีไม่มีมาตรฐานความปลอดภัย (มติชนออนไลน์, 2567) รวมถึงเหตุการณ์พื้นอาคารเรียนโรงเรียนเกิดทรุดตัวขณะนักเรียนกำลังทำกิจกรรมหน้าห้อง ทำให้นักเรียนเกือบ 30 คนตกลงไปได้รับบาดเจ็บ (ไทยพีบีเอส, 2566) และกรณีเด็กชายวัย 14 ปี เสียชีวิตจากการกดน้ำดื่มที่ตู้น้ำดื่มในสถานศึกษาเนื่องจากไฟรั่ว อีกทั้งยังพบปัญหาเรื่องการปนเปื้อน ความสกปรก ทั้งที่อุปกรณ์ดังกล่าวเป็นแหล่งน้ำสะอาดในสถานศึกษาอีกด้วย (บีบีซีนิวส์, 2567) นอกจากนี้ ยังมีอันตรายที่เกิดจากยานพาหนะทั้งในเขตสถานศึกษาและนอกเขตสถานศึกษาอย่างเหตุการณ์อุบัติเหตุรถยนต์พุ่งชนนักเรียนและเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในระหว่างเลิกเรียนทำให้มีผู้เสียชีวิต คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร 1 คน และนักเรียนได้รับบาดเจ็บ 10 คน (ไทยพีบีเอส, 2567) รวมถึงโศกนาฏกรรมจากเหตุการณ์รถโดยสารทัศนศึกษาเกิดไฟลุกไหม้ท่วมคัน ทำให้เด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาเสียชีวิต 22 คน และครู 3 คน รวมทั้งหมด 25 คน (ผู้จัดการออนไลน์, 2567) นำมาซึ่งความสูญเสียและเศร้าสลดในสังคมไทยอย่างรุนแรง จากข้อมูลทางสถิติและรายงานข่าวดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนในสังคมต้องเผชิญกับอันตรายที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมในทุกมิติ ประกอบกับสถานศึกษายังขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย และการสร้างเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยที่เหมาะสมให้แก่เด็กและบุคลากรของสถานศึกษา จึงนำมาซึ่งอันตรายและความสูญเสียที่เกิดขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญที่ได้กล่าวเบื้องต้น รวมไปถึงบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีผลต่อความปลอดภัยและสุขภาวะของนักเรียนในทุกด้าน ทั้งในเชิง

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

กายภาพ จิตภาพ และกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งยังไม่มีหลักฐานเชิงปริมาณที่วัดแรงส่งของความปลอดภัยในสถานศึกษาต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนระดับประถมในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

National Disaster Management Authority (2016) ได้ให้ความหมายว่าความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับเด็กโดยเริ่มจากบ้านไปโรงเรียนตลอดจนกลับจากโรงเรียน ซึ่งรวมถึงความปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากธรรมชาติ จากแหล่งกำเนิดทางธรณีวิทยาหรือสภาพภูมิอากาศ ความเสี่ยงที่มนุษย์สร้างขึ้น โรคระบาด ความรุนแรง ตลอดจนการเกิดไฟไหม้ การขนส่ง และเหตุฉุกเฉินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลเสียต่อชีวิตและเป็นภัยคุกคามต่อสุขภาวะทางร่างกายของเด็ก

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (2017) ได้ให้ความหมายว่าความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการจัดตั้งและรักษาโรงเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์จิตใจสำหรับนักเรียนและบุคลากร เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ซึ่งอาจรวมถึงการบำรุงรักษาโครงสร้างอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้แข็งแรง การฝึกซ้อมการรับมือกับเหตุฉุกเฉิน และการมีช่องทางให้นักเรียนและเจ้าหน้าที่รายงานการถูกละเมิดหรือความกังวลใจใดๆ ในโรงเรียน

ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง สภาวะหรือสภาพของสถานศึกษาที่ปราศจากภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นและทำให้เกิดความสูญเสียหรือความเสียหายทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ภายใต้การดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ดูแล ตรวจตราตามมาตรการหรือแนวทางที่มุ่งสร้างความปลอดภัย โดยมีการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่ปลอดภัย ทำให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาพ้นจากอุบัติเหตุและอุบัติภัย สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยง และมีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่างๆ และการดำเนินชีวิตในสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบของความปลอดภัยในสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง สภาพ สภาวะ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวนักเรียน มีอยู่ตามธรรมชาติหรือถูกสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้ หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็น

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

ได้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคม

พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนซึ่งสะท้อนความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในการป้องกันตนเองจากอันตรายและภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย 3 ลักษณะ ได้แก่ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย การป้องกันตนเองจากอันตราย และการสื่อสารกับผู้ใหญ่เกี่ยวกับสถานการณ์อันตราย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความปลอดภัยในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดของ Global Alliance for Disaster Risk Reduction & Resilience in the Education Sector (2022), Unicef in West Bengal (2018) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา 2) ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา และ 3) ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา

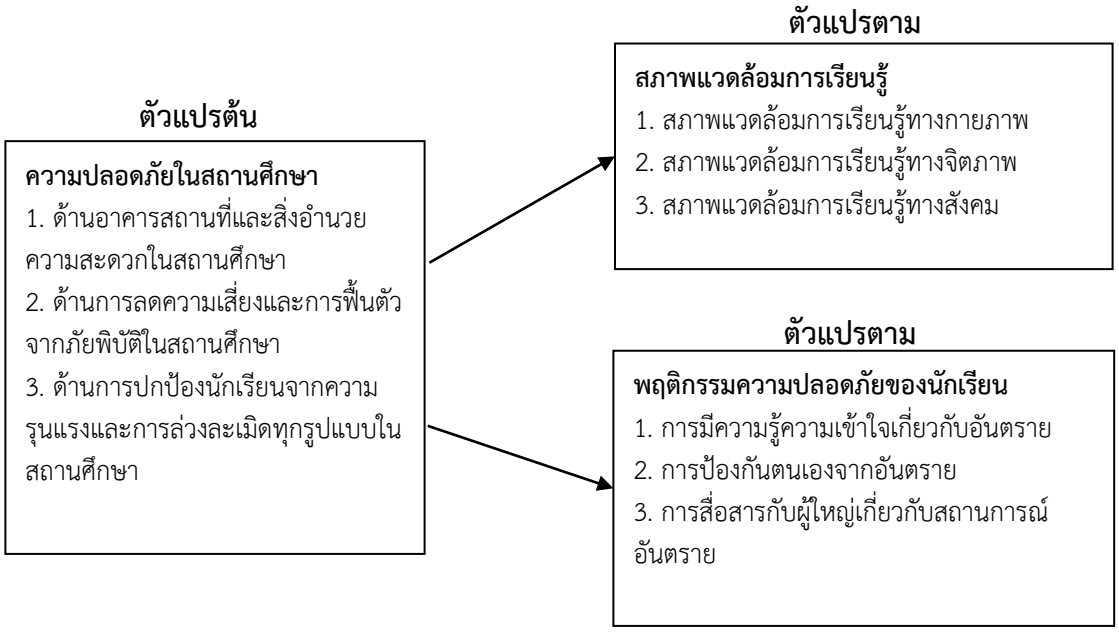
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Rusticus et al. (2023), Kellough and Jarolimek (2007) และอรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์ (2545) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพ และ 3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคม

พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Miltenberger (2008), Himle et al. (2004) และ Berrick and Barth (1992) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีทั้งหมด 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย 2) การป้องกันตนเองจากอันตราย และ 3) การสื่อสารกับผู้ใหญ่เกี่ยวกับสถานการณ์อันตราย

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดจากนักวิชาการดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถเขียนเป็นแผนภาพประกอบแนวความคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,855 คน จาก 102 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 320 คน ได้จากการกำหนดตามตาราง Krejcie and Morgan (1970) โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลากตามสัดส่วนจำนวนครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้าน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ด้าน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .979 และติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืน ได้กลับมาคิดเป็นร้อยละ 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยในการหาค่าสถิติ ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ จากนั้นนำเสนอด้วยการบรรยายผล

3.2 ความปลอดภัยในสถานศึกษา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมรายด้าน และรายข้อ จากนั้นนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3.4 วิเคราะห์ความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน ทดสอบสมมติฐาน และวิธีการนำเสนอดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตามสูตรค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยายเป็นความเรียง โดยมีรายละเอียดแบ่งออกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.19 และเป็นเพศทางเลือก (LGBTQ+) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 46.56 รองลงมามีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 34.38 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.12 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 55.94 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 42.81 และระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 40.94 รองลงมาอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 35.62 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.69 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาเป็นเวลา 6 - 10 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 รองลงมาเป็นเวลา 1 - 5 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75 เป็นเวลา 11 - 15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.06 และเป็นเวลา 16 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน ซึ่งใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 1 - 3

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา	4.16	.92	มาก
2. ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา	4.43	.90	มาก
3. ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา	4.26	.93	มาก
รวม	4.28	.92	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.28, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา (Mean = 4.43, S.D. = 0.90) รองลงมาคือ ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา (Mean = 4.26, S.D. = 0. 93) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา (Mean = 4.16, S.D. = 0.92) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีความปลอดภัยในระดับมาก โดยเฉพาะการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษาและการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาอาจจะต้องให้ความสำคัญกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาเพิ่มเติม เพื่อลดความเสี่ยงและอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียน ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพ	4.34	.81	มาก
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพ	4.57	.67	มากที่สุด
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคม	4.61	.57	มากที่สุด

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
รวม	4.51	.68	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ระดับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.51, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน และอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคม (Mean = 4.61, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพ (Mean = 4.57, S.D. = 0.67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพ (Mean = 4.34, S.D. = 0.81) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคมและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางจิตภาพ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาอาจจะต้องให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพมากยิ่งขึ้น ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นโครงสร้างอาคารสถานที่ให้มีความแข็งแรง มั่นคง และปลอดภัย รวมไปถึงวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ต้องอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน สะอาด เป็นระเบียบ อากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ และปราศจากสิ่งรบกวน

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย	4.29	.69	มาก
2. การป้องกันตนเองจากอันตราย	4.26	.75	มาก
3. การสื่อสารกับผู้ใหญ่เกี่ยวกับสถานการณ์อันตราย	4.48	.66	มาก
รวม	4.34	.70	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.34, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสื่อสารกับผู้ใหญ่เกี่ยวกับสถานการณ์อันตราย (Mean = 4.48, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย (Mean = 4.29, S.D. = 0.69) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การป้องกันตนเองจากอันตราย (Mean = 4.26, S.D. = 0.75) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในระดับมาก โดยเฉพาะการสื่อสารกับผู้ใหญ่เกี่ยวกับสถานการณ์อันตรายและการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย อย่างไรก็ตาม การป้องกันตนเองจากอันตรายของนักเรียนอาจจะเป็นจุดที่ควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงเผชิญหน้ากับสถานการณ์อันตราย หยุดยั้งไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง และหลีกหนีจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยได้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความปลอดภัยในสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 4 – 5

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ตัวแปร	X1	X2	X3	X
W1	.773**	.653**	.630**	.794**
W2	.711**	.671**	.577**	.754**
W3	.645**	.680**	.689**	.751**
W	.778**	.702**	.672**	.824**

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา (W) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (X) (r= .824) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์จำแนกรายด้าน ผลปรากฏว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา (W1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (r= .794) รองลงมา คือ ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา (W2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (r= .754) และด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา (W3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (r= .751)

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในสถานศึกษากับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา

ตัวแปร	Y1	Y2	Y3	Y
W1	.746**	.702**	.441**	.733**
W2	.667**	.629**	.446**	.667**
W3	.788**	.701**	.465**	.753**
W	.785**	.729**	.474**	.769**

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา (W) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน (Y) (r= .769) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์จำแนกรายด้าน ผลปรากฏว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา (W3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน (r= .753) รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา (W1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน (r= .733) และด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา (W2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน (r= .667)

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ดังตาราง 6 – 7

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method) ของความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ตัวแปร	b	SE_b	β	t	p-value	Tolerance	VIF
(Constant)	1.919	.101	-	18.956	.000*		
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา	.328	.045	.435	7.218	.000*	.277	3.616
ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา	.161	.034	.266	4.687	.000*	.312	3.208
ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา	.116	.039	.182	2.974	.003*	.267	3.752
R = .826 R^2 = .683 Std.Error= .288 F = 226.788 p-value = 0.000							

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาสามารถพยากรณ์สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 68.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา

ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการณ์พยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{X} = 1.919 + 0.328(W1) + 0.161(W2) + 0.116(W3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_1 = 0.045(W1) + 0.034(W2) + 0.039(W3)$$

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method) ของความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา

ตัวแปร	b	SE_b	β	t	p-value	Tolerance	VIF
(Constant)	1.707	.124	-	13.756	.000*		

Citation: Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

ตัวแปร	b	SE_b	β	t	p-value	Tolerance	VIF
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา	.268	.056	.323	4.819	.000*	.277	3.616
ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา	.045	.042	.068	1.082	.280	.312	3.208
ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา	.304	.048	.434	6.363	.000*	.267	3.752
R = .780 R^2 = .609 Std.Error = .353 F = 163.736 p-value = 0.000							

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาสามารถพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 60.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา ในส่วนด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษาไม่พบผลนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการณ์พยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.707 + 0.268(W1) + 0.304(W3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_2 = 0.056(W1) + 0.048(W3)$$

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญมาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

1. ระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผน กำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อจัดการความเสี่ยงและรับมือกับภัยอันตรายต่าง ๆ พร้อมทั้งยังสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและฝึกซ้อมสถานการณ์จำลอง อีกทั้งยังมีเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

2. ระดับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน และอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางสังคม เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อนักเรียนอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการประพฤติปฏิบัติต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือกันทำงาน การช่วยเหลือกัน การเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจต่อกัน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ส่งผลต่อนักเรียนและการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษนุ ก้อสละ (2564) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวารี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนส่วนใหญ่สามารถบอกเล่าสถานการณ์อันตรายที่เกิดขึ้นให้กับครูหรือผู้ปกครองฟังได้ และสามารถขอความช่วยเหลือจากครู เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจอสถานการณ์อันตราย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อจิต หรั่งศิริ และคณะ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนสายวิชาชีพ โรงเรียนจิตรลดา(วิชาชีพ) พบว่า นักเรียนสายวิชาชีพมีคะแนนรวมด้านพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง การรับรู้บรรยากาศความปลอดภัยในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง คะแนนรวมด้านแรงจูงใจด้านความปลอดภัยในระดับสูงที่สุด และคะแนนรวมด้านความรู้เรื่องความปลอดภัยในระดับสูง โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจด้านความปลอดภัย บรรยากาศความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านความรู้เรื่องความปลอดภัย ระดับชั้นปีการศึกษา และเพศ สามารถทำนายพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนสายอาชีพ ได้ร้อยละ 35 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนสายอาชีพได้ดีที่สุด คือ แรงจูงใจด้านความปลอดภัย

4. ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา และด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของอาคารเรียน โครงสร้างพื้นฐาน สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ เนื่องจากอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสถานที่ที่นักเรียน ครู และบุคลากรใช้เวลาอยู่มาก การมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจึงมีความสำคัญในการช่วยป้องกันอุบัติเหตุและภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าหากสถานที่ไม่ปลอดภัยอาจเกิดอุบัติเหตุ เสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้ง่าย ดังที่ Waldman (2016) ที่ได้เสนอว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวก ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความปลอดภัย 2) การมีส่วนร่วม 3) การมีปฏิสัมพันธ์ และ 4) การสนับสนุน ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวีณา โภควณิช (2559) ได้ศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านความปลอดภัย 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) ด้านการบริหาร

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

จัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน และ 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภร ธนะภาณุ (2564) ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) ด้านการพัฒนากลุ่มความปลอดภัยในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้หัวหน้างานอาคารสถานที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการความปลอดภัย 2) ด้านการค้นหาปัญหาและเหตุการณ์บาดเจ็บ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้สมุดบันทึกในการค้นหาปัญหาและเหตุการณ์บาดเจ็บ มีการค้นหาปัญหาการบาดเจ็บ โดยการเฝ้าสังเกต และมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 3) ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัย มีการดำเนินการสร้างความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน ด้านระบบคุ้มครองเด็กมีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย การเดินทางไปกลับมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในการเดินทางและกำหนดความรับผิดชอบ ด้านกิจกรรมการเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมความปลอดภัยโดยการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตรความปลอดภัยมีการประชุมครู/คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำหลักสูตร ด้านแผนฉุกเฉินในโรงเรียนโดยส่วนใหญ่มีแผนระบบส่งต่อเด็กไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้เคียง 4) ด้านมีนโยบาย แผน และกิจกรรมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง พบว่าโรงเรียนมีการกำหนดนโย บายและแผนความปลอดภัยการใช้สนามกีฬาและสนามเด็ก สำหรับความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

5. ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา และด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนเป็นการกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนซึ่งสะท้อนความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในการป้องกันตนเองจากอันตรายและภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2557) กล่าวว่าในการสอนสวัสดิศึกษาหรือความปลอดภัย ควรเน้นพฤติกรรมความปลอดภัย ทั้งในด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับทฤษฎีโดมิโนของ Heinrich (1959) ซึ่งได้กล่าวว่า “การกระทำที่ไม่ปลอดภัย เป็นสาเหตุที่สำคัญในการเกิดอุบัติเหตุ สาเหตุของการประสบอันตรายที่เกิดจากการกระทำของคนมีมากยิ่งเสียกว่าสภาวะแวดล้อมหรือสภาพการทำงาน” นอกจากนั้น มีนักวิชาการได้อธิบายถึงพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนโดย Florio (1979) กล่าวว่า เด็กควรได้รับการเตรียมตัวให้รู้จักกับสถานการณ์ที่อันตราย เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้เมื่อต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์เหล่านั้น สอดคล้องกับ Himle et al. (2004) ที่กล่าวว่าเด็กต้องได้รับความรู้และสามารถแสดงทักษะความปลอดภัย ได้แก่ หลีกเลี่ยง หลีกหนี และบอกเล่า ได้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ผ่านการฝึกฝน การเลียนแบบ และการกระตุ้น เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมความปลอดภัยได้ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้รับจากการฝึกฝนนั้นจะปรากฏให้เห็นได้ในอนาคตเมื่อเด็กตกอยู่ในอันตรายที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับ Miltenberger (2008) ที่กล่าวว่าทักษะความปลอดภัยโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การหลีกเลี่ยงจากอันตรายและการข่มขู่ 2) การแสดงพฤติกรรมเพื่อหลีกหนีจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย และ 3) การสื่อสารกับครูหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับสถานการณ์อันตรายเพื่อหาทางแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับที่ เปมิกา ไทยชัยภูมิ (2562) ได้ศึกษาบทบาทครูในการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า บทบาทครูในการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยโดยภาพ

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6 (4), July-August 2026
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index
Article ID: e293668

รวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการดูแลและปกป้องคุ้มครอง ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และด้านการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัย ตามลำดับ

6. ความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 68.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความปลอดภัยเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน หากสถานศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมและปลอดภัย โครงสร้างของอาคารสถานที่มีความมั่นคง มีการดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ดูแล ตรวจตราตามมาตรการหรือแนวทางที่มุ่งสร้างความปลอดภัย โดยมีการสร้างสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งก็คือสภาพแวดล้อมที่สร้างความรู้สึกปลอดภัยและเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจะช่วยส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี (Moore et al., 2021) สอดคล้องกับ National Disaster Management Authority (2016) ที่กล่าวว่า ความปลอดภัยในโรงเรียนคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับเด็กโดยเริ่มจากบ้านไปโรงเรียนตลอดจนกลับจากโรงเรียน ซึ่งรวมถึงความปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากธรรมชาติ จากแหล่งกำเนิดทางธรณีวิทยาหรือสภาพภูมิอากาศ ความเสี่ยงที่มนุษย์สร้างขึ้น โรคระบาด ความรุนแรง ตลอดจนการเกิดไฟไหม้ การขนส่ง และเหตุฉุกเฉินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับ Garvis and Pendergast (2020) ได้กล่าวว่าสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจะส่งเสริมสุขภาวะความเป็นอยู่ และสุขภาพจิตที่ดีของเด็ก ทำให้ได้มีอิสระในการตัดสินใจและทำสิ่งต่างๆ โดยนักการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลเด็กในความดูแลของพวกเขาให้ปลอดภัย รวมถึงพัฒนากลยุทธ์เพื่อเตรียมการสภาพแวดล้อมในร่มและกลางแจ้ง การป้องกันการบาดเจ็บ ช่วยให้เด็กปลอดภัย และลดความเสี่ยง ซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยให้เด็กรู้สึกถึงความปลอดภัยและช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith (2002) ได้ศึกษาผลกระทบของความปลอดภัยในโรงเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมต้น ซึ่งมีสมมติฐานการวิจัย คือ ความปลอดภัยในโรงเรียนส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียน บุคลากร และผู้บริหารเห็นด้วยกับปัญหาด้านความปลอดภัย โดยทั้ง 3 กลุ่มแนะนำให้มีการปรับปรุงการดูแลโถงทางเดินและการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระเป๋าหนังสือ มีการเสนอแนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียน และข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนมีผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการทำให้โรงเรียนปลอดภัยเป็นความรับผิดชอบร่วมกันที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

7. ความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 60.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการรักษาความปลอดภัยและความยั่งยืนของอาคารเรียน โครงสร้างพื้นฐาน สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมโดยรอบ จัดห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อยเป็นระเบียบ มีอากาศถ่ายเท และมีแสงสว่างที่เหมาะสม ดูแลและบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นประจำหรือกำจัดสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตราย เพื่อปกป้องสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ใช้ทั้งหมด และมีมาตรการป้องกันและดำเนินงานในการดูแล ตรวจตรา เฝ้าระวัง ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนให้ปลอดภัยจากอันตรายทุกรูปแบบ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความรุนแรงและการล่วงละเมิดทุกรูปแบบให้กับนักเรียน และจัดให้มีครูแนะแนวคอยให้คำแนะนำปรึกษานักเรียนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย และพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ลดความวิตกกังวลและความกลัว ซึ่งมีผลดีต่อการมีสมาธิและพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรืออันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ดังที่ วรนุช อยู่เล่ห์ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความปลอดภัยในโรงเรียนไว้ว่า ความปลอดภัยถือเป็นเรื่องสำคัญ

Citation: Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

ก่อให้เกิดผลรวมของประสบการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ สวัสดิ์นิสัยและทักษะที่ปลอดภัย การวางแผนความปลอดภัยภายในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งในการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา และยังมีผลต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของผู้เรียนแต่ละคนอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee et al. (2006) ที่ได้ศึกษาผลของการศึกษาด้านความปลอดภัยในโรงเรียนต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองที่ 1 คือ กลุ่มที่มีการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนแก่ทั้งเด็กและผู้ปกครอง มีคะแนนกิจกรรมความปลอดภัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นสูงสุด ทั้งกิจกรรมความปลอดภัยในห้องเรียน นอกห้องเรียน และความปลอดภัยด้านจราจร จึงสรุปได้ว่า การให้การศึกษาด้านความปลอดภัยในโรงเรียนประถมนั้นมีประสิทธิภาพมากในการเป็นประกันว่าเด็กจะได้รับการคุ้มครองจากอุบัติเหตุในโรงเรียนและการจราจร นอกจากนี้การให้การศึกษาด้านความปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากมีการจัดโปรแกรมการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยแก่ผู้ปกครอง ดังนั้นควรให้การศึกษาด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบแก่เด็กและผู้ปกครอง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านการลดความเสี่ยงและการฟื้นตัวจากภัยพิบัติในสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้สถานศึกษาจะมีการเตรียมพร้อมรับมือในสถานการณ์ฉุกเฉิน มีการอบรมให้ความรู้และฝึกซ้อมจำลองเหตุการณ์ แต่ก็เป็นเพียงมาตรการเชิงระบบที่สถานศึกษาวางแผนรับมือกับสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ทำให้อาจไม่ส่งผลต่อธรรมชาติของพฤติกรรมเชิงบุคคลของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยสถานศึกษาควรมีมาตรการป้องกันรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของอาคารเรียน โครงสร้างพื้นฐาน สนามเด็กเล่น สภาพแวดล้อมโดยรอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้สะอาดและปลอดภัยอยู่เสมอ เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. จากผลการวิจัยสถานศึกษาควรมีระบบการดำเนินงานในการดูแล ตรวจตรา เฝ้าระวัง ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนให้ปลอดภัยจากอันตรายทุกรูปแบบ พร้อมทั้งควรมีการจัดอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความปลอดภัย ความรุนแรง และการล่วงละเมิดทุกรูปแบบให้กับนักเรียน ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความปลอดภัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาความปลอดภัยในสถานศึกษาส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยของนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป

2. ควรศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ผ่านการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ พร้อมพิจารณาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

เอกสารอ้างอิง

กฤษนุ ก้อสละ. (2564). *การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. University of Phayao Digital Collections. https://updc.up.ac.th/handle/123456789/475

ช่อจิต หรั่งศิริ, เพลินพิศ สุวรรณอำไพ, อรวรรณ แก้วบุญชู, พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ, และ แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในนักเรียนสายวิชาชีพ โรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ). *Journal of Public Health Nursing, 31*(2), 59–72.

ไทยพีบีเอส. (2566, 10 พฤศจิกายน). พื้นห้องเรียนทรุดตัว เด็กนักเรียนตกลงไปเกือบ 30 คน. *ไทยพีบีเอส*. https://www.thaipbs.or.th/news/content/333707

ไทยพีบีเอส. (2567, 23 ธันวาคม). เก๋งพุ่งชนนร.-ตร.เสียชีวิตหน้าโรงเรียนบ้านดอนขวาง เจ็บ 10 คน. *ไทยพีบีเอส*. https://www.thaipbs.or.th/news/content/347513

บีบีซีนิวส์. (2567, 25 มิถุนายน). วิบากกรรมของเด็กไทย จากตู้กดน้ำไม่ปลอดภัย และน้ำประปาที่ดื่มไม่ได้จริง. *บีบีซีนิวส์*. https://www.bbc.com/thai/articles/cedd32w9dpdo

ประวีณา โภควณิช. (2559). *แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. Intellectual Repository at Rajamangala University of Technology Thanyaburi. http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3105

เปมิกา ไทยชัยภูมิ. (2562). *การศึกษาบทบาทครูในการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chula Digital Collection. https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=3854&context=chulaetd

ผู้จัดการออนไลน์. (2567, 4 ตุลาคม). 5 นาทีชี้ตาย!! บทเรียน “ไฟไหม้รถบัส” ลุกลามเร็วเกินต้าน ต้องมี “แผนอพยพ”. *MGR Online*. https://mgronline.com/live/detail/9670000093326

มติชนออนไลน์. (2567, 26 กุมภาพันธ์). ศุภมาส สั่งทีม DSS ตรวจคุณภาพเครื่องเล่น ร.ร. กทม. หลังพบเจ็บจากสนามเด็กเล่น 3.4 หมื่นคน/ปี. *มติชนออนไลน์*. https://www.matichon.co.th/local/news_4443128

วรนุช อยู่เล่ห์. (2550). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดชัยนาท* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. Srinakharinwirot University Institutional Repository. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adm/Woranut_Y.pdf

ศุภร ธนะภาณุ. (2564). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสหศาสตร์, 21*(1), 62–74.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579)*. พริกหวานกราฟฟิค.

Citation: Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

สุชีรา ใจหวัง. (2561). ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มศว, 15*(28), 50–61.

อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์. (2545). สภาพแวดล้อมการเรียนรู้. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฉบับที่ 25)*, 57–64.

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์. (2557). *สวัสดิศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โอเดียนสโตร์.

Berrick, J. D., & Barth, R. P. (1992). Child sexual abuse prevention: Research review and recommendations. *Social Work Research and Abstracts, 28*(4), 6–15.

Florio, A. E. (1979). *Safety education*. McGraw-Hill.

Garvis, S., & Pendergast, D. (2020). *Health and wellbeing in childhood* (3rd ed.). Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/9781108658874

Global Alliance for Disaster Risk Reduction & Resilience in the Education Sector. (2022). *Comprehensive school safety framework 2022–2030*. https://gadrrres.net/comprehensive-school-safety-framework/

Heinrich, H. W. (1959). *Industrial accident prevention: A scientific approach* (4th ed.). McGraw-Hill.

Himle, M. B., Miltenberger, R. G., Flessner, C., & Gatheridge, B. (2004). Teaching safety skills to children to prevent gun play. *Journal of Applied Behavior Analysis, 37*(1), 1–9.

Kellough, R. D., & Jarolimek, J. D. (2007). *Teaching and learning K–8: A guide to methods and resources* (9th ed.). Pearson.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.

Lee, J. N., Jung, M. A., & Park, J. W. (2006). Effects of school safety education on safety behavior among elementary school students. *Journal of Korean Academy of Child Health Nursing, 12*(4), 506–513.

Miltenberger, R. G. (2008). Teaching safety skills to children: Prevention of firearm injury as an exemplar of best practice in assessment, training, and generalization of safety skills. *Behavior Analysis in Practice, 1*(1), 30–36.

Moore, R., Croft, M., & Heisdorf, S. (2020). *What do students say about school safety?* ACT Research & ACT's Center for Equity in Learning.

National Disaster Management Authority. (2016). *National disaster management guidelines – School safety policy*. National Disaster Management Authority, Government of India. https://ndma.gov.in/sites/default/files/PDF/Guidelines/School-Safety-Policy.pdf

Rusticus, S. A., Pashootan, T., & Mah, A. (2023). What are the key elements of a positive learning environment? Perspectives from students and faculty. *Learning Environments Research, 26*(1), 161–175.

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668

Smith, I. M. (2002). *The effects of school safety on the learning environment of a middle school*. ERIC. https://eric.ed.gov/?id=ED471557

UNICEF in West Bengal. (2018). *Manual on comprehensive school safety and security programme*. https://www.unicef.org/india/media/2806/file/School-Safety-Security-Manual-WestBengal.pdf

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2017). *School safety manual: Tools for teachers*. UNESCO. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000261350

Waldman, C. (2016). Four elements for creating a positive learning environment. *All4Ed*. https://all4ed.org/four-elements-for-creating-a-positive-learning-environment

Citation:
Chokcharoen, S., & Koolnaphadol, T. (2026). The Effect of School Safety on Learning Environment and Students' Safety Behavior in Primary Schools. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(4), e293668;
DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2026.e293668**